

189/2010. (XI. 12.) AB végzés

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldánya és az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 348/2009. (VIII. 14.) OVB határozata ellen benyújtott kifogást visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a végzését a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

I.

1. Magánszemély 2009. július 28-án országos népszavazási kezdeményezés tárgyában aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) hitelesítés céljából.

Az aláírásgyűjtő íven az alábbi kérdés szerepelt:

„Kezdeményezzük a vonatkozó jogszabályok módosítását úgy, hogy a kutya a sertéshez és a kacsához hasonlóan minősüljön ehető haszonállatnak.”

Az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését a 348/2009. (VIII. 14.) OVB határozatával (a továbbiakban: OVBh.) megtagadta.

Az OVB határozata indokolásában - az Alkotmánybíróság gyakorlatára tekintettel - megállapította, hogy az Alkotmányból a taxatív módon felsorolt tiltott tárgykörökön kívül a népszavazásnak más korlátai is levezethetők [75/2009. (VII. 10.) AB határozat, ABH 2009, 771.; 26/2007. (VI. 25.) AB határozat, ABH 2007, 332.; 25/1999. (VIII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251.]. Ilyen korlát, hogy csak olyan népszavazási kérdés tekinthető alkotmányosan megengedhetőnek, mely nem áll ellentétben a népszavazásnak az alkotmányos berendezkedésben betöltött szerepével. Az OVB erre tekintettel megállapította, hogy az országos népszavazáson feltenni kívánt kérdés az Alkotmány és az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) preambuluma alapján összeegyeztethetetlen a népszavazás alkotmányos szerepével és szabályaival. Az Nsztv. preambuluma szerint „[a] demokratikus hatalomgyakorlás része, hogy az ország sorsát érintő legfontosabb ügyek eldöntésében, illetőleg a képviseleti döntések befolyásolásában vagy megváltoztatásában a nép közvetlenül, szavazás útján is részt vehessen”. Az ország sorsát érintő legfontosabb ügyek eldöntésére szolgáló intézményt ezért nem lehet felhasználni abszurd vagy komolytalan kérdések felvetésére. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 3. § *d*) pontja a népszavazási eljárásban is kizárja a népszavazás alkotmányos intézményének rendeltetésével ellentétes joggyakorlást.

2. Az indítványozók a Ve. 130. § (1) bekezdése alapján kifogást nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz az OVBh. ellen. A kifogással érintett határozat a Magyar Közlöny 2009. évi 114. számában, 2009. augusztus 14-én jelent meg. A kifogás a törvényes határidőn belül, 2009. augusztus 19-én érkezett az OVB-hez.

A kifogást tevők szerint az OVBh. jogszabálysértő, a kérdés hitelesítését nem lehetett volna az Nsztv. preambuluma és a Ve. 3. § *d*) pontjára hivatkozva megtagadni. Szerintük a választópolgárok alkotmányos joga annak eldöntése, hogy a feltenni szánt kérdést milyen tartalommal fogalmazzák meg, az OVB nem tekintheti tudatlannak a választópolgárokat.

A kifogás előterjesztői szerint az OVBh. indokolása nem megalapozott. Úgy vélik, az OVB nem jelentheti ki egy kérdésről, hogy az „komolytalan” vagy „abszurd”, továbbá az OVB alaptalanul hivatkozott az Nsztv. preambuluma, és így a kérdés hitelesítését sem tagadhatta volna meg. Az Nsztv. 10. §-a határozza meg, hogy mely esetekben lehet az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadni, azonban a kérdés abszurditása vagy komolytalan volta ezek között nem szerepel.

A kifogást tevők arra is hivatkoznak, hogy a kérdés előterjesztőjének nem kell a kérdéshez indokolást fűznie, az OVB viszont nem indokolta meg, hogy miért nem jóhiszemű és rendeltetészerű a kérdésfeltevés, így az OVB sértette meg a Ve. 3. § *d*) pontját.

A kifogást tevők álláspontja szerint a kérdésben szereplő „kezdeményezzük a vonatkozó jogszabályok módosítását” kitélre tekintettel az OVB-nek alapvető feladata lett volna a megváltoztatandó jogszabályok feltárása, erre vonatkozó utalást azonban az OVBh. indokolása nem tartalmaz. Szerintük a kérdés vizsgálatának ki kellett volna terjednie arra is, hogy az érintett jogszabályok magyar jogszabályok-e, vagy az Európai Unió jogszabályai, utóbbi esetben állást kellett volna foglalni abban a kérdésben, hogy az Európai Unió intézményeinek jogalkotási hatáskörébe tartozó kérdésben van-e helye népszavazásnak, és milyen módon - figyelemmel az Alkotmány 2/A. §-ára is.

A kifogást tevők szerint az OVB azt sem vizsgálta, hogy a hitelesítés megtagadásának az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésében meghatározott valamely okból helye van-e. Vizsgálnia kellett volna az OVB-nek azt is, hogy a kutyahús, illetve a kutya mint haszonállat fogyaszthatóságának kérdésében van-e olyan nemzetközi szerződés, illetve azt kihirdető jogszabály, ami a kérdésben a népszavazást tiltja (már csak azért is, mert bizonyos országokban nem tilos a kutyahús evés).

Indokolásul hivatkoztak az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Ávt.) 2. § (1) bekezdés a) pontjára, 11. § (1) bekezdésére [utóbbi nyilvánvalóan elírás, mert az Ávt. 11. §-ának nincsen (1) bekezdése], valamint a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénynek az állatkínzás törvényi tényállását rögzítő 266/B. §-ára, továbbá az Európai Unió egyes jogszabályaira.

Mindezekre tekintettel a kifogást tevők kérték az OVBh. megsemmisítését és az OVB új eljárásra utasítását.

II.

A kifogás érdemi elbírálásra alkalmatlan.

1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § h) pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Ennek során az Alkotmánybíróság - alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban - a beérkezett kifogás keretei között azt vizsgálja, hogy az aláírásgyűjtő ív és a népszavazásra szánt kérdés megfelel-e a jogszabályi feltételeknek, és hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342.].

2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a kifogás kizárólag az OVBh. indokolását, annak tartalmi hiányosságait sérelmezi. A Ve. 77. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerint az OVB határozata ellen előterjesztett kifogásnak tartalmaznia kell a jogszabálysértés megjelölését és annak bizonyítékait. A Ve. 77. § (5) bekezdése alapján a kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha az elkésett, vagy nem tartalmazza a 77. § (2) bekezdés a)-b) pontjában foglaltakat. [85/2008. (VI. 13.) AB végzés, ABH 2008, 1553, 1554.; 13/2009. (II. 13.) AB végzés, ABH 2009, 1307-1308.]

Az előterjesztett kifogás érdemben nem bírálható el, mert a törvényben előírt követelményeknek nem felel meg: az OVBh. indokolása csak a határozat rendelkező részével együtt lehet kifogás tárgya. Az Alkotmánybíróság ezért a kifogást az Abtv. 22. § (2) bekezdésében, valamint a Ve. 116. §-ában, 77. § (5) bekezdésében foglaltak alapján, illetőleg az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, többször módosított és egységes szerkezetbe foglalt 2/2009. (I. 12.) Tü. határozat (ABK 2009. január, 3.) 29. § b) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül visszautasította. A kifogás érdemi vizsgálat nélküli visszautasítása következtében az OVBh. változatlanul hatályban marad.

Az Alkotmánybíróság a végzés közzétételét az OVBh.-nak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. november 9.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró